www.svoboda-news.com
THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF ILLINOIS JUN 8 1927

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 128. Джерзи Сиґі, Н. Дж., субота, 4. червня, 1927.

VOL. XXXV. No. 128. Jersey City, N. J., Saturday, June 4. 1927. THREE CENTS

СУДДЯ ЗА САКОМ І ВАНЦЕТТІ

КОТІЛЬО З НЮ ЙОРКУ ВЗИВАЄ ҐУБЕРНАТОРА ФУЛЕРА „ВИМІРИТИ ПОВНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ".

БОСТОН, 2. червня. — Ґубернатор стейту Месечузетс Фулер дістав нині довжезний лист від Салватора Котільо, судді висшого суду стейту Ню Йорк, в якому суддя взиває ґубернатора вимірити Сакови й Ванцетті справедливість, яка не знала би ніяких сумнівів.

Суддя Котільо каже в своїм листі межи иншим, що, будучи самий Італіянцем з походження, він зацікавився долею Сака й Ванцетті та бачився з ними раз у тюрмі. Підчас розмови з Ванцетті, — було це в 1923. році — Ванцетті роскрив йому своє серце, і суддя є щиро переконаний, що сей чоловік не міг поповнити злочину, який йому приписують.

Дорадний комітет, іменований ґубернатором для розглянення справи та видання ґубернаторови опінії, збереться вже сими днями на нараду.

ЗАРЯДЖУЮТЬ ВЕЛИКИЙ СТРАЙК НЮЙОРСЬКИХ КУШНІРІВ.

СТРАЙК ВИКЛИКАНИЙ НЕСПОДІВАНО НА 3. ЧЕРВНЯ НА 8. ГОДИНУ РАНО.

НЮ ЙОРК, 2. червня. — По місцевих відділах юнії кушнірів відбувалося нині голосоване над питанням робітничих домагань до властителів. Бесідниками на сих мітинґах виступали звичайно представники лівого, себто радикального крила, які нападали урядників Американської Федерації Праці як на зрадників робітничої справи та закликали робітників до страйку.

Всі майже збори ухвалили поважною більшостю голосів починати страйк, який і заряджено на 8 годину завтра рано.

Властителі кушнірських робітень кажуть, що вони не сподівалися страйку в сю хвилю.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ПОВЕНИ.

ШИКАГО, 2. червня. — Нині почалася тут конференція в справі повени, скликана мейорами міста Шикаґа, Ню Орлінса й Ст. Луиса. На конференцію зявилося коло півтора тисячі делеґатів.

Конференцію отворив шикаґовський мейор Томсон довшою промовою, в якій назвав повінь великим обжалованнем федерального уряду.

Конференція має придумати способи, якими можнаби запобігти на будуче подібним нещастям.

„ПРОГИБІЦІЯ ШИРИТЬ ЛИЦЕМІРСТВО".

НЮ ЙОРК, 2. червня. — Бувший сенатор Водсворт виголосив тут у републиканському клюбі промову про прогибіцію, яку він назвав ширителькою політичної гіпокризії (лицемірства).

Від коли заведено прогибіцію, говорив він, всі політики вважають своїм обовязком заявлятися за нею, хоча в дійсности ніхто з них приватно прогибіції не придержується.

ЖІНКА ҐРЕЯ ВІДВІДУЄ ВБИЙНИКА ПЕРШИЙ РАЗ.

ОСИНИНҐ, Ню Йорк, 2. червня. — Жінка Ґрея, котрий на спілку з панею Снайдер убив мужа пані Снайдер та був разом зі своєю любкою засуджений на смерть, відвідала нині свого мужа в тюрмі, де він дожидає виконання кари смерти. Є се перше побачення жінки з мужом від часу, як його арештовано як підозрілого за вбийство.

Говорили вони якої півтора години. Розмова відносилася передовсім до заходів о добуте для Ґрея другої розправи.

ЗАСУД ПРОТИ ЧЛЕНІВ ЮНІЇ.

МИНІОЛА, Лонґ Айленд, 2. червня. — В повітовім суді засуджено нині трох урядників місцевого відділу робітників, що набивають на нові будівлі лати, яким один будівляний контрактор закинув, що вони домагалися від нього хабара, грозячи йому на случай незаплачення страйком робітників. Суддя засудив їх на вязницю, яка має тревати від 2 до 4 літ.

ДИКЕ ВБИЙСТВО ДІВЧАТ.

СКРЕНТОН, ПА., 2. червня. — На старій відлюдній дорозі, що веде через так званий Бостон Сетлемент у повіті Лузерн, найдено нині коло 11. годині рано тіла двох дівчат. Дівчата роспізнано як 19-літну Ґенеевіеву Моніку та 20-літну Едиту Фонцу, обі з Вилкс Баре.

Обі погибли від куль, вистрілених їм у голову з близької віддалі. Одна з них мала на собі сліди побиття по голові твердим предметом. Друга була видно знасилувана.

Поліція почала сейчас слідство та пошукування за виновниками. Довколичні мешканці пригадали собі, що вони бачили нині рано гарний автомобіль. Опираючися на сю познаку, поліція арештувала 33-літнього Кармела Маранду з Питстона, котрий має такий автомобіль. Маранда заявляє, що він не має нічого спільного зі злочином.

УРЯД НЕ ДОЗВОЛЯЄ ЗЕЛІЗНИЦЯМ ЛУЧИТИСЯ.

ВАШИНҐТОН, 2. червня. — Урядова Комісія Межистейтової Торговлі розглядала нині прозьбу зелізничого підприємства Ню Йорк Сентрел о дозвіл злучитися зі системою Де Биг Фор, Мишиґен Сентрел та 4 другими зелізницями в одно підприємство. Комісія заборонила сю комбінацію як шкідливу для публичного добра, бо така комбінація знищилаби менчі зелізниці, які потрібні для народного господарства.

ПЕРЕДВИБОРЧІ РЕВІЗІЇ.

Пишуть до „Діла": Дня 14. травня ц. р. переведено ревізію у п. Степана Сілецького, управителя школи в селі Лютовиськах, п. Самбір, одначе, розуміється, нічого не найдено, хоч уже досвіта зявилося в селі богато поліції і тайні аґенти. Це наказний війт Н. Калакун заденунціював управителя школи, котрий поза працею на полі кооперативнім до ніяких інших справ не мішається. Треба зазначити, що хтось невислідженний вже двічи вибив наказному війтови вікна, а в часі Великодних Свят стріляно навіть до нього до хати. Цікава річ, чому ревізія нападає на невинних людей та ще на учителя.

М. БІЛИЙ НА ВОЛІ.

Голосна справа Михайла Білого, селянина з Березовиці Великої, повіту Тернопіль, що його осіню м. р. тернопільська лава присяжних засудила була на кару смерти за передачу до перетримання знакомому кількох комуністичних брошурок, знайшла своє закінчення знова перед лавою присяжних у Тернополі. В суботу, 14. травня ц. р., відбулася поновна розправа в наслідок скасування першого присуду Найвищим Судом. Білого обвинувачувано дальше за повищий факт за державну зраду. Тим разом присуд випав інакше. Лава присяжних вісьмома голосами заперечила вину Білого, тому трибунал увільнив його негайно від вини й кари і його безпроволочно випущено на волю. Боронили адвокати д-р Стефан Шухевич і д-р Степан Баран.

НАУКОВІ ВІДРЯДЖЕННЯ ЗА КОРДОН.

Комісія Укрголовнауки в справах розподілу наукових відряджень за кордон ухвалила відрядити 70 наукових співробітників центральних українських інститутів і, крім того, дала сім відряджень робітникам мистецтва, зокрема Курбасові та Юрі.

З нагоди цих відряджень заступник НКО Ряппо в розмові з співробітником „Пролетарської Правди", сказав:

„Цього року число наукових відряджень за кордон дуже збільшується і це робиться з метою підвищення кваліфікації наукових робітників. Серед тих, хто поїде за кордон, найбільше є робітників медицини, хеміків та фізиків. Понад половину відряджених становлять молоді наукові робітники, асистенти й аспіранти, бо до наукової роботи треба ширше залучати молодь.

„Підвищенню кваліфікації робітників і зміцненню наших наукових звязків з закордоном безперечно дуже сприятиме той „тиждень" учених природознавців, що його в Берліні влаштовує німецький уряд, та що в ньому братимуть участь учені Радянського Союзу, зокрема України. Наші наукові робітники за кордоном братимуть участь у багатьох ріжних наукових конференціях і зїздах Німеччини, Італії і Франції".

З ПОДВИГІВ ПОЛЬСЬКОЇ КОМІСАРЩИНИ.

До львівського „Діла" пишуть:

Громада Дичків, тернопільського повіту, дарувала понад 400 квадратових сяжнів громадського ґрунту на будову латинського костьола. Опісля таж громада постановила відпродати читальні „Просвіти" в Дичкові 90 квадратових сяжнів ґрунту під будову читальні за ціну 180 зол. (2 зол. від сяжня, це на сільські відносини висока ціна). Однак і тих 180 зол. постановила громада призначити на косцьолок як першу цеголку. Не вважаючи на таку благородну ціль, повітовий виділ затвердив тільки даровизну для косцьолка, а відмовив затвердження продажі 90 сяжнів у користь чит. „Просвіти" тому, бо кошти будови косцьолка мають виносити 30.000 зол., отже квота 180 зол. як перша цеголка є дуже незначна. Крім того ґрунт, проданий читальні, віддалений від майбутнього косцьолка на 15—20 м., а це прецінь недопустиме.

Так господарить комісарщина в громадах і повітових радах. Коли наказний комісар, певно Поляк в українській громаді (850 гр. кат. і 190 лат.), дарує 400 сяжнів на косцьолок, то повітовий виділ затверджує даровизну, але коли продається читальні „Просвіти" 90 сяжнів по високій ціні, то той самий виділ відмовляє затвердження, бо це невеличка ціна для косцьолка, що має коштувати 30,000 зол. Так господарять у нас громадським майном, так насміхаються в живі очі з української громади.

Є це тільки маленький причинок до режіму розтратної і протигромадської комісарщини.

В СПРАВІ ОСНОВУВАННЯ ПРИВАТНИХ ШКІЛ У ПОЛЬЩІ.

Львівська шкільна кураторія повідомляє, що хто хоче оснувати приватну школу, діточий садок, захоронку і т. п., має внести подання за посередництвом дотичної Повітової Шкільної Ради до кураторії найменше на три місяці перед реченцем пляннового отворення і ждати на рішення, яке за той час кураторія видасть. Перед рішенням кураторії згл. з міністерства віроісповідань і освіти не вільно нікому отвирати приватної школи чи приватного наукового заведення під загрозою законних наслідків.

ЗНОВ ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

Дня 23. травня ц. р. зачався в Луцьку великий політичний процес проти 61 обвинувачених, нібито членів революційних організацій луцького і дубенського повіту, яким акт обвинувачення закидає, що вони в осени 1924-го року і на весну 1925-го р. палили польських лідичів і кольоністів та вбивали польських посадників. Процес потягне яких шість тижнів. До оборони визначено 9 місцевих оборонців з уряду, крім того зголосилося на оборонців кількох адвокатів з Варшави під проводом адв. Дурана.

В УКРАЇНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ НАУК.

Комісія історичного словника української мови готує до видання великого словника на кілька томів. Зібрано 16,202 картки з 12 історичних джерел. Остаточно виготувано до друку перший том, що містить слова на літери А—Д.

Комісія для дослідження історії громадських течій на Україні провадить цікаву роботу, використовуючи архівні матеріяли, переважно київські, а також инших міст України й Союзу, як Харків, Полтава, Ленінград, Тула. Використовується також велику збірку Стешенка й Стебницького.

У виданні комісії вийшов збірник „Декабристи на Україні". Тепер готують до друку збірник матеріялів до процесу Кирило-Методіївського братства в звязку з його 80-річчям, що має бути цього року.

Крім того комісія виробила плян популярних лекцій по робітничих клюбах.

Науковий співробітник УАН, радник радянського повпредства в Празі, Калюжний надіслав до етнографічної комісії УАН дуже цікаві матеріяли відносно характеристики первісної громади, що їх він зібрав у Прикарпатській Галичині.

Кабінет в справі вивчення книги й читача, що існує при інституті книгознавства, провадить підготовну роботу всеукраїнського значіння до обслідування бібліотек. Будуть обслідувані всі бібліотеки України ріжних типів.

Для збирання відомостей кабінет звязався з клюбним відділом Головполітосвіти й иншими організаціями.

УАН порушила перед Укрнакукою клопотання про те, щоб вжити заходів до збереження найцікавіших і найтиповіших скель у північній частині острова Хортиці, які підчас будування Дніпрельстану можуть бути зруйновані.

ВАТИКАНСЬКЕ СВЯТО.

Дня 6. травня Ватикан святкуватиме 400-літні роковини своєї геройської оборони, чи пак: швайцарсько-папської ґвардії перед еспансько-німецькими „ляндскнехтами", які проти волі Карла Бурбонського дійшли до римських мурів і здобували їх надаремно. На це свято приїде чимало церковних достойників. Після нього збереться кардинальська колеґія, яка імовірно крім інших справ займеться теж призначенням нових кардиналів. Тепер усіх кардиналів є 65. Папа Сикст V. призначив у 1586 р.— 70 кардиналів, число шановане традицією. Кожна країна має свого кандидата, якого сподіється бачити кардиналом. Австрійська преса згадує прим. д-ра Зайпля з огляду на його суспільні заслуги, як також тому, що останній кардинал Австрії архиепископ Пільф був призначений ще в 1914 р. Ми могли би мати ще більші претенсії, як би вірили, що наш один кардинал у силі змінити кардинально відношення Ватикану до нашої церкви. — („Діло").

ФРАНЦІЯ БЕРЕ УЧАСТЬ В РОЗОРУЖНІЙ МОРСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПОВІДОМЛЯЄ СЕКРЕТАРІЯТ ЛІҐИ ПРО ВИСИЛКУ ДВОХ ДЕЛЕҐАТІВ.

ЖЕНЕВА, 2. червня. — З Парижа повідомлено неофіціяльно Секретаріят Ліґи Націй, що Франція вишле на пропоновану през. Кулиджем розоружну морську конференцію двох обсерваторів ґр. Кльозеля і Павла Бонкура.

Кромі Анґлії возьмуть участь в конференції: Японія, Італія і Франція.

АДМІРАЛ БАТЛЯР ВИЇХАВ ДО ТІЄНТСИН.

ПОБОЮЮТЬСЯ ПРОТИЧУЖИНЕЦЬКИХ РОЗРУХІВ В ПЕКИНІ І ТІЄНТСИН.

ШАНҐАЙ, 2. червня. — Адмірал Батлер виїхав на кружляку Річмонд до Тієнтсин. В той сам час виїхало 1.900 американських жовнірів для охорони міста. До Пекину знова прибуде залога з Филипинських островів. Нові воєнні скріплення мають на ціли запобічи повторенню тих нещасть, що мали місце в Ганков і Нанкінґ. А що північна армія цілком розбита і війско розлітається, можна надіятися нових розрухів і протичужинецьких виступів.

ЛИНДБЕРҐ ПЕРШИЙ РАЗ СПІЗНИВСЯ.

МРАКА НА АНҐЛІЙСЬКІМ КАНАЛИ ПРИПИНИЛА ПОВОРОТ ДО ПАРИЖА.

ЛОНДОН, 2. червня. — Линдберґ мав відлетіти аеропляном до Парижа, щоби попращатися з Францією та відїхати на кружляку Мемфіс до Америки. Та відлет треба було відложити через те, що над Анґлійським каналом повисла сильна мрака. Кажуть, що Линдберґ мимо цего хотів летіти, але Летунський Клюб противився тому.

Знова в Ле Бурже, себто в тім місци де він мав злетіти на французьку землю, зібралося величезне число народа, щоби ще раз побачити і попращати героя. Хоч падав дощ і була мрака, всі надіялися приїзду Линдберґа і ждали. Та тим разом прийшла відомість з Лондону, що лет відложений. Люди ще далі ждали, бо казали, що Линдберґ дуже точний і тяжко подумати, щоби він тим разом спізнився.

АНҐЛІЯ НЕ БУДЕ СПИНЯТИ ТОРГОВЛІ З СОВІТАМИ.

ПРИЗНАЄ СОВІТАМ ТІ САМІ ПРИВІЛЕЇ, ЩО І ДРУГИМ ДЕРЖАВАМ.

ЛОНДОН, 2. червня. — Домашній секретар сер Гикс подає, що совіти будуть могли вести торговлю з Анґлією далі на тих самих умовинах, що її ведуть другі держави. Дозвіл на виїзд до Анґлії дістануть одначе ті піддані Радянського Союза, що зложать спеціяльну присягу, що не будуть вели в Анґлії совітської пропаґанди.

Уряд помістив на чорній лісті около 100 осіб, які будуть мусіли опустити Анґлію. В тім числі міститься цілий тісний штаб совітського посольства.

В НАС ХОЛОД, А У ВІДНІ СПЕКА, ВІД ЯКОЇ ЛЮДИ ГИНУТЬ.

ВІДЕНЬ, 2. червня. — В Австрії панує тепер сильна спека, якої не памятають від довгих літ. Люди падають на вулицях, а були випадки смерти. Особливо терплять мешканці Відня. На найблизші дні предсказують зміну, бурю і холод.

КАЖЕ, ЩО ДОПУСТИВСЯ ВБИЙСТВА В ҐІПНОЗІ.

ЖЕНЕВА, 2. червня. — Суддя в Делемонт опинився в дуже тяжкім положенню, коли мав засудити Далера за те, що вбив стару жінку Ельдерман. Далер признався до вчинку, але боронився тим, що він обрабував і вбив жінку під впливом ґіпнози, якої доконав на нім професійний ґіпнотизер Йосиф Вальтіє. Він казав, що добре сталося, що його тепер приарештували, бо він був би вбив ще дві богаті особи, які були на лісті у Вальтіє. Суддя відніся до Парижа, де перебуває Вальтіє в справі його арешту. Буде мав рівнож тяжке питанне до вирішення: хто властиво винен, чи Вальтіє чи Далер, чи оба.

МАДАМ БОРОДІН ПОЧУВАЄТЬСЯ НЕЗЛЕ.

ПЕКИН, 2. червня. — Кореспондентови, що відвідував мадам Бородін, яку приарештовано на кораблі Память Ленина під замітом шпіонажі, відповіла жінка совітського посла, що вона в нічім невинувата. Вона їхала до Шанґаю, щоби покупити собі суконки, бо вони в Москві дуже дорогі. Політика її так дуже не обходить. Розповідала, що з нею обходяться в арешті дуже добре та що сам ґенерал Ченг Тсунг Ченг запросив її одного разу на обід до себе.

ЯПОНСЬКИЙ МІНІСТЕР ФІНАНСІВ ЗРЕЗИҐНУВАВ.

ТОКІО, 2. червня. — Виїхавши Такаґаші, японський міністер фінансів подався до димісії. Як причину подав він свій старий вік. Такаґаші відомий як визначний фінансист. Він то виратував в послідних часах Японію від великої банкової кризи. Хоч старий літами, але дужий. Кажуть, що властивою причиною його резиґнації було це, що уряд вислав нові війска до Китаю. З цією політикою уряду він не погоджується, бо все є за мирним співжиттєм з Китаєм.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОШАНОВАННЄ СЕБЕ Й ДРУГОГО

Капітан Линдберг, американський летун, що здобув собі славу на весь світ своїм перелетом через Атлянтійський океан, мав цікаву розмову з представником одної англійської газети. Розмова велася на переговоням поли, і кидає вона немало світла на характер сього великого чоловіка.

З перебігу розмови виходить, що представник газети говорив до Линдберга так, немовби на думку ґазетяра Линдберг уважав тільки летничий подвиг поважання гідним доказом відваги. Газетяреви здавалося, що такий славний чоловік поважає тільки себе самого та свою роботу. Йому здавалося, що він другого шанувати не може; що він у чужій роботі не може бачити нічого великого.

На велике здивованнє газетяра він не стрінув у Линдберга сього всього.

Певно, Линдберг має пошанованнє до себе самого та свого вчинку. Він не криється, що на його подвиг треба було рішучости й відваги. Він собі ніякого признання не відбирає.

Однак, рівночасно з тим він признає пошану й другим людям. Він каже, що він самий не богато зробивби, колиб так його хтось поставив джокейом та казав управляти конем підчас перегонів. Він навіть каже, що в перегонах бувають моменти, які вимагають стільки само відваги, скільки треба до перелету через Атлянтійський океан. Він каже, що він почувби страх, якби так йому прийшлося рушати з місця серед натовпу коний, та що він волівби летіти самотиною через океан.

Летіти самотиною через океан для нього, видно, розмірно легка справа. Його відвага спрямована в сьому напрямку, і до неї він надається, а до другої ні. Він се знає, через те він шанує другого чоловіка за його роботу. Себе пошанівок не перешкаджає йому домагатися пошанівку для себе від других і шанувати себе самого в своїй власній оцінці.

Капітан Линдберг не встидається й не боїться признати, що він не надається бути джокейом. В сьому є теж відвага, горожанська відвага, себто відвага наразитися на кепську опінію других людий. Бож кілько то є таких людий, серед газетярських репортерів і на других становищах, які почувши, що людина признається нездібною робити одну роботу, відразу тратять до неї пошану як до людини, яка не надається до нічого?

ДВІ ПРОМОВИ

Найактуальнійше питання сучасної міжнародньої політики є питання большевицьке. З часу виявлення активної участи большевиків в китайському русі проти Европейців почала накреслюватися більш активна боротьба проти большевиків в першу чергу зі сторони Англії, а за нею й инших держав.

Майже одночасно з уступленнєм головного команданта китайських революційних військ Кай-Шека з південно-китайського уряду та заснованнєм нового національно-революційного уряду відбувся трус в пекинськім большевицькім посольстві. При ревізії сконфіскованo тайні документи, а відтак арештовано не лише Китайців, а й Росіян.

Большевицький вплив у Китаю тепер майже спаралізований і там закріплює свою владу Кай-Шек. Це болюча поразка большевиків в китайській політиці. Вони вже заповідали початок революції в ріжних азіятських кольоніях Англії, Франції та инших держав. А далі вони сподівалися, що це може таки приведе до нових заворушень в самих тих державах, а потім до світової революції, в якій большевики бачуть свій одинокий ратунок. Але, здається, всі їх надії завели. Китай находить свої власні шляхи боротьби за свої права та за визволення зпід европейської опіки. Тому там уже накреслюється навязанне зносин між Кай-Шеком та европейськими державами, які можуть привести до визнання уряду його та підписання нових договорів між державами а Китаєм.

Тепер Кай-Шек іде побідно проти армії Джан-Дзо-Ліша, північного реакційного диктатора, і не виключено, що нарешті йому пощастить опанувати цілим Китаєм та припинити горожанську війну, яка точиться вже довші роки. Можливо, що й держави Европи не стануть перешкаджати йому в осягненню сеї мети, бо й їм спокій у Китаю потрібний не меньше, як самим Китайцям.

Се показувало би, що вже тепер цілком певно заповідається провал большевиків у Китаю, а це мабуть був чи не останній козир на однюкий порятунок на світову революцію.

Кажуть люде, що одне нещастя тягне за собою друге. Так воно сталося і з большевиками. За розгромом їх політики в Китаю прийшов розгром і в Европі. Розгром почала Англія, перевівши ревізію в большевицькій торговельній місії. Другі держави собі стали показувати, що й вони не є проти розриву всяких зносин з большевиками.

Разом з тим і Америка, що увесь час вела свою власну політику супроти большевиків, кинула політику пасивного заховання до боротьби з ними та виступила проти них активно.

Боротьбу з комуністами вело тут наперед громадянство, а збиралася вона головно в робітничих колях. Тепер комуністів викинено майже з усіх робітничих юній та взагалі відтято від робітничого руху, а Вол, один з провідників Американської Федерації Праці, публично домагається від уряду активної боротьби з комуністичними організаціями в Америці як ворогами американської держави, демократії та робітництва. Він навіть висловлює гадку внесення поправки до американської конституції, яка давала би владі право боротися самими рішучими засобами з большевиками.

Тепер знова американський посол в Парижі Герик виголосив промову на „Декорейшен Дей" на цвинтари американських вояків, що поховані в Парижі. Ся промова його була майже вся направлена проти большевиків, яких він характеризував найзавзятійшою у світі тиранією. Він закликав до боротьби з большевицькою „гидрою", що несе загрозу правовому устроєви всіх цивілізованих держав. Він осуджує большевиків, як провокаторів демократизму, що під маскою демократизму завели під своїм пануваннєм тиранію, гіршу від часів римських цезарів.

Закликаючи всі цивілізовані держави, всі культурні народи до боротьби проти „злісного руху з Росії", він заявляє, що Америка, яка боролася довгі роки за демократію, буде безпощадно боротися і з новоявленою тиранією большевиків, як батьки теперішніх Американців боролися проти тиранії королів.

Найвпливовійша французька газета „Матен" висловлює гадку, що промову американського амбасадора треба розглядати як політичний акт, який свідчить про те, що Америка не лише буде й далі оберігатися від „большевицького мікроба", але й буде підтримувати кожне обєднання держав, що буде прямувати до знищення большевиків.

Майже одночасно на обєднаній конференції Комуністичного Інтернаціоналу виступив з палкою промовою знаменитий Троцкий. На перекір рішенню конференції повести більше активну комуністичну пропаганду в Китаю, він заявив, що навпаки ліве крило (комуністичне) китайської партії „куомінтагу" треба зліквідувати та організувати совіти зі всіх революційних елементів. Разом з тим він критикував взагалі політику комуністичної партії та зокрема в Росії. Той режім, який установила комуністична партія в Росії, старий лідер її та вожд називає „гіршим всякого імперіялістичного".

Так зійшлися в оцінці комуністичної партії два відповідальні політики. Один з них посол демократичної Америки, а другий найактивніший діяч комуністичної партії.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВІД ГОЛОВИ РИБА СМЕРДИТЬ.

В польській українożерній газеті „Дзєнік Бостоньскі" найшов я згадку про Україну. Але то така згадка, що мені аж стидно стало, коли я її став читати.

Ся згадка має наголовок: Урочистосць українська на честь марш. Юзефа Пілсудскего. Як я прочитав сей заголовок, я гадав, що се якісь прихильники польської орієнтації, але читаю далі, а то пишеться, що в селі Джурині, чортківського повіту, українські селяни урядили з приводу іменин Пілсудського якусь параду, вивішували українські прапори, і таке инче.

Цілий обхід на честь Пілсудського, завойовника української землі, починався богослуженнєм у греко-католицькій церкві...

Читаючи сю новинку, я паленів зі стиду над самими українськими „влосцянами", що впали так низько, що пішли співати „многая літа" і декларувати свою льояльність маршалкови, що загнав їх і їх діти в ляцьку неволю. Збирала мене злість на сих селян, але що можна дивуватися сим селянам, коли тут греко-католицький священик править богослуженнєм за здоровля маршалка, та молиться, щоби він був далі такий здоровий та може ще більше українського народа загнав у ляцьку неволю. Та й сей „греко-католіцкі проборщ", що правив богослуженнєм, не самий, бо попри нього є тисячі других, які кождого дня співають славословія президентови польскей ржечипосполітей та моляться за доблесне польське військо. На кождім богослуженню так моляться пастирі українських католиків, а над ними стоїть повага українських епископів, що складали присягу після польсько-римського конкордату.

Коли до Америки прийшла вістка про сей конкордат, то польські підлизайки стали здержувати наш нарід перед протестом проти того конкордату, кажучи, що він не буде мати великого впливу на наш нарід. Казали, що се нашому народови не пошкодить, коли там священики будуть згадувати президента польскої республики в українських церквах. Коли їм звертали увагу, що на сьому не скінчиться, що раз почата гниль буде йти далі, то сі закиди називали натягуваннями. Тепер ми бачимо, до чого се доводить. Конкордат говорить про молитви за уряд на кождім богослуженню, та про обхід польської конституції третого мая, а про іменини маршалка не говориться нічого. Але видно місцеві польські урядники та польські ксьондзи вже натиснули на нашого почцівого руского ксенжулька, а сей, вірний раб божий, без одної порошини людської чести й гідности в своїй душі, подався. Як покірний раб, який зробив уже одну прислугу, він робить друву, а за нею трету.

Вчора на богослуженню згадував польський уряд, нині править уже добровільно богослуженнєм за здоровля Пілсудського, позавтра буде "правити богослуженнєм" в честь польської побіди, а відтак може й відправить богослуженнєм за здоровля тих відважних польських „лицаржуф", що кинятком на смерть спарили оо. Підлянцького й Галібея в Монастирисках.

Як хто подався на раба, то вже буде рабом на віки. Нині він робить маленьку чемність, маленьке рабство, а завтра зробить більше. Нині він не здобудеться на протест, а завтра він уже робить справдішнє свинство.

К. Карпій.

„ЙОГО ЗАБУТОЇ"

Рік 1902 — це в історії Лемківщини епохальний рік. До цього року не було там ніякого національного, політичного ні культурного життя! Старо-руська інтелігенція, яка складалася лише з духовенства, не інтересувалася життям Лемка. Не бачила раці праці та зусиль на піднесення не то що національного духа, але навіть гідности людини та гигієнічного життя. Церква давала лік на терпеливі зносіння переслідувань і кривд, — а „русскість" (себто Москва) живила дурну надію на „білого царя".

І в такому національному невіжестві та в християнській покорі темноти жила вся наша Лемківщина.

Та від 1902 року повіяло иньшим духом.

В цьому часі прийшов на Лемківщину, до Нового Санча, блаженної памяти Василь Сас Яворський, совітник уряду податкового.

Як політик і горячий патріот, він зачав енергійну роботу для піднесення Лемківщини.

Він перший приніс і кинув на Лемківщину клич: робота для народу і збудження його національної свідомости та приналежности до українського пня.

Кацапня, яка з початку пішла з совітником, виступила против його, коли пізнала його українськість, а навіть відібрала першу бурсу в Новім Санчи, заложену Яворським, і виховувала в ній яничарів лемківських!

Яворський заложив тоді свою українську бурсу в Новім Санчи, якої питомцем бути мав і я честь та щастя!

В бурсі цій виховувалися лемківські хлопці. Набираючи знання науки та національної свідомости, хлопці розїзджалися по селах в часі ферій і розносили нову ідею в свої хати і в серця своїх людей. Дух національний підносився. До того допомагали ще учителі та нові молоді священики, спроваджувані таки Яворським.

Він розумів, що патріотичне духовенство та учительство має велике поле праці та пропаґанди. І дійсно, та занедбана народна нива лемківської землі показалася гідною праці та труду. Нарід підносився. По селах виростали читальні. Просвіти, кружки Сільського Господаря, українська ґазета, та книжка мали доступ на Лемківщину. — Що раз то більше учеників-Лемків записувалось до українських бурс... За короткий час були вже три українські бурси: в Сяноці, Новому Санчи і в Горлицях...

Великі три твердині!

І щож булоби з нами, лемківськими хлопцями, якби не Яворський? Хто з нас бувби занзав хоч трошка науки? І в якому морі булиб ми потонули? Кругом була кацапня, аж шипіло! Скільки то гарних характе-

---

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(17)

Олена, хлипаючи, пішла. Карпюк ще лиш хвилинку перетрушував крам і робітню, виплаючи до міха дрібні, але цінні річи. Коли назад проліз крізь діру в стіні, Олена вже була сховнена.

— Чи що взяти з собою? — спитала.

— Не треба, бо дорога буде тяжка, не вдвигнеш.

— Я маю святочний одяг. Шкода лишити.

— Ми мусимо йти дуже скоро. Як будеш двигати що, будеш приоставати. Я мусів би лишити тебе, щоби разом з тобою й мене не спіймали. Маємо твої червінці, маємо троха срібла й золота. Що нам буде треба, купимо. В Сучаві причепурю тебе як паву. Нащо нам вже тепер двигати шматте!

Карпюк згасив свічку, Олена відчинила віконниці й вікно. Обоє вилазили на подвіре. Карпюк мав ключ, отже відчинив браму каменицї і вони вийшли на улицю. Вже сіріло. Були перші, що по відчиненню Галицької брами вийшли за місто. Він двигав міх, вона заплакана йшла з порожними руками.

Довго вони мандрували, бо не йшли головними шляхами, але манівцями. Ішли майже весь час пішки, ріжно переодягаючися. До Молдави таки пробралися.

II.

Рота коронного гетьмана Конецпольского пустилася на Броди, Хмельницький поїхав з нею. Віз Хмельницького був запряжений добрими кіньми, ліпшими, як були коні гетьманського війська. Не диво, що віз котився туй за військом, не відстаючи. Впрочім коронне військо взагалі не дуже квапилось, бо зупинялося скрізь там, де мож було щось зареквірувати. Село, чи шляхоцький двір, православне чи католицьке приходство, було їм однаково. Не реквірували тільки там, де шляхоцька міліція була сильнійша, як рота, і шаблями загатила роті приступ до двора; чи до села.

Щоби з ротмістром і з иншими польськими старшинами як найменше балакати, Хмельницький їхав позаду цілого походу, за своїм возом, котрий їхав за треном ротмістра. За тебе свому чурі приказав їхати з військом, але менше балакати самому, більше тягнути за язик других. По першім попасі Хмельницький прислив свого коня до воза і пересівся на віз. Розтягнувся на сіні і їхав вигідніше як на кони. Чура, що їхав попереду перед військом, побачив далеко перед собою село. Спинив коня і стояв край дороги, аж військо і трен пройшли попри него і надїхав Хмельницький. Чура скочив з коня, прислив його до сотникового задержавши віз, і сам присвся до Хмельницького. Віз рушив.

— Хочу вам щось сказати, пане сотнику, — чура промовив і замовк.

— Я собі так міркую, що хочеш сказати, бо инакше не ліз би до мене. Отже, що таке?

— Ротмістр щось хоче про вас знати. Питав мене, куди ми їздили,

— Щож ти йому сказав?

— Я брехав так, як ви мене навчили. Сказав, що я не вас був з вами, що ви мене і віз лишили були у Львові, та самі кудись повілися на цілий тиждень. Потому питав, як ви живете з чигиринським підстаршиною, то що балакаєте про него. Мене се питанне захопило несподівано і зразу я не знав, що відповісти. Отже я сказав, що ви про Чаплінського з нами ніколи не балакаєте, але ви мабуть його великий приятель, бо часто з ним запиваєтеся. Як не у вас в Суботові, або в його дворі, то бодай у Авурмка в Чигирині. Чи я добре відповів?

— Дуже добре. Бреши далі так.

— Се, що ви з ним запиваєтеся, не брехня.

— Се ні, але що я його приятель; ще й щирий приятель.

На переді походу заграла сурма на знак, що похід стане.

— Ми не обовязані танцювати так, як його сурма грає, отже їдьмо далі, — сказав Хмельницький. — За селом станемо і будемо їх дожидати. Не хочу, щоби в селі народ гадав, що я ми помагали в тім рабунку. Але сідаймо на коні, бо возом не легко буде випередити військо, котре собою загатило дорогу. Їдучи верхом, може й для воза зробимо дорогу.

Хмельницький і чура зіскочили з воза і сіли на коні.

— Поганяй!— Хмельницький крикнув до візника і пустився чвалом вперед. За ним чура, за чурою віз. Минули роту і віхали в село. До першого стрічного Хмельницький крикнув „військо йде!" і почвалав далі. Спинив коня далеко за селом, сів назад на віз і далі казав їхати поволи. Подумавши хвилю, приказав станути, позвав чуру до себе і спитав його:

— Ти знаєш дорогу до Бродів?

— А чомуж би ні? Все просто носа і на кінци язика.

— Отже їдь вперед аж до Бродів. В кождім селі, крізь яке поїдеш, скажи, що за тобою йде військо.

— Добре, сотнику. Ротмістр сказиться — чура відповів сміючись.

— До Бродів причвалаєш о днину скорше як ми. Скоро почуєш, що рота вже надійшла, зараз сідай на коня і втікай далі. Дожидай мене в Радивилові. Але так, щоби там ніхто не знав, хто ти. Маєш гроші?

— Забогато. З тим, що маю, і до Суботова заїду.

— То гони!

Чура почвалав вперед, Хмельницький звернувся до візника.

— Чи ти, Гринко, тямиш, що маєш сказати, як би тебе хто спитав, куди я їдив?

— Тямлю, пане сотнику.

— До тебе може причепитися ротмістр.

— Я вже буду знати, що йому відповісти.

— Він ще може спитає тебе, як я живу з чигиринським підстаростою, та чи дуже люблю його.

— Сказати так, як воно справді є?

— Він вже питав Северина. Северин відповів, що ми мабуть приятелі, бо я ню з ним, він не зі мною. Треба, щоби й ти сказав таксамо.

— Скажу таксамо, але троха ліпше.

— Як би ротмістр гадав, що ти маєш яку злість до мене, то може ще більше тягнув би тебе за язик. Мені треба знати, що ті Ляхи про мене хочуть знати. Як би то зробити, щоби він гадав, що ти маєш до мене злість?

— Як ротмістр надіде, ганьбіть мене і дайте мені в писок.

— Я так не хочу.

— Надуюся, то не буде боліти.

— Може би зробити инакше. На плечі під свитку всунь дергу. Я тебе пару разів стягну пуджівном по хребті.

— Так добре. Спершу, як ротмістр буде далеко, але, вже буде видіти нас, почастуйте мене по пиці. Він не буде бачити, вдарили ви, чи тільки махнули рукою. Я стану боронити-ся. Тоді ви вихопіть з моїх рук пуж. Пуджівном хоча по хребті. Гатіть добре, бо крізь дергу і свитку не буде боліти.

Гринь, держачи горішний кінець пуджівна в руці, поставив долішний на землі і по середині наступив ногою. Пуджівно трісло і переломилося. Оба кусники ще тільки слабо держалися купи.

— Ти нащо зломив? — Хмельницький спитав. — Як вдару тебе, то до решти зломиться.

— Саме на те, щоби на моїм хребті до решти зломилося. Нехай ротмістр гадає, що ви з такою силою били.

Ще добру хвилю Гринь і Хмельницький сиділи під лісом край дороги, коли від села закурилося. То надїздила рота. Оба схопилися і вийшли на середину дороги. Попереду роти їхав ротмістр. Коли вже наблизився настільки, що міг бачити, Хмельницький вхопив Гринь за чуприну і замахнувшися, будь тоби вдарив пуджівном. Гринь став утікати, полишивши пугу в руці Хмельницького. Сей за ним і бив пугою по хребті. При третім ударі пуга до решти зломилася. В руці Хмельницького лишився кінець пуджівна.

— За що ви його бєте? — ротмістр спитав, надїхавши.

— Сучий син вже знає, за що! — Хмельницький відповів. — Нехай це ихає свого носа до чужого проса.

— Може то він перестерігу ту громаду, що за нами?

— Перестеріг? Та нащо і перед чим?

— Ми хотіли пожиниться, а ви обійшлися одним знаком. Коли ми надїхали, в церкві були дзвони, народ зогнався не лиш з колами, ціпами й сокирами, але також з рушницями і звірські гайдуки вискочили проти нас. Хтось мусів сказати в селі, що ми йдемо і, очивидно, не пройдемо не виреквірувавши села. Перестерегти міг тільки такий, що раньше ішов з нами і перед селом випередив нас. Ви, гадаю, не зробили сего. Отже зробив, сучий син, ваш візник. На гиляку його!

(Дальша буде).

рів викристалізувалися в цих бурсах?! Я певний, що якби це ці бурси, більшість хлопців сталаб кацапами, зрадниками свойого народу.

Мушу зазначити, що Яворський удержував бурси в Новому Санчи та в Горлицях майже своїм коштом. Батьки наші, та й ми самі, не розуміли цього, що совітник давав свої гроші, свою нафту і т. п. Ми все гадали, що ми платимо, і нам це належиться! Та ні. Ми не платили. **Нам давано милостиню. Ми мали майже за дурно: помешкання, харчі, пранння** — а в замін жадано від нас лише **науки й пильности! А для кого? Для** совітника? **Ні! Для нас самих, для нашого добра та для нашого народа!**

Дальше Яворський заснував Лемківський Банк, який опісля перемінено в Лемківський Союз.

Яворський сам пильнував і доглядав всього особисто. Відвідував бурси, заохочував хлопців до роботи, бодрящих та пильніших брав під свою руку і давав роботу в своїм банку, старався о лекції — і неодному в біді поміг.

Не диво, що всі бурсаки полюбили його мов рідного батька!...

За його отже почином та його заходами лемківські діти ставали свідомими Українцями, і цю свідомість несли під свої селянські стрїхи, розбиваючи марево темноти і зрадницьке кацапство!

Кацапство — бачучи гіганттичні кроки поступу національної роботи Совітника і молодих ідейних робітників, виповіло війну український ідеї! І тут заслуга Яворського. Кацапство, що спало сном блаженних та чекало приходу „білого царя", мов жиди Мессії, заворушилося і взялося до роботи! Хоч ширило воно злі і гадючі ідеї — таки основало читальні Качковського, заохочувало нарід до читальні, ґазет і книжок. Читаючи ріжні ґазети і книжки, нарід вчився думати і розуміти життя та інтересуватися політикою.

Думання та критичний розгляд справи — змусили богато лемківських бурсаків, інтелігенцію по селах, вихованих в москвофільському духові, змінити свої переконання і стати справжніми Українцями.

Праця, горячкова праця була в повному розгоні... В тертю та боротьбі викрешувалась здорова ідея, викристалізовувались чисті характери!

Та війна перервала нитку творчого життя... Австрійський імперіялізм на підпепти Поляків ломив наше дерево. Винних і невинних арештував, Українців москвофілів замикано в Талергофах!

Переслідування ці зближали синів одного і того самого народу, що ворогували зі собою лише ізза темноти!

Так зближили їх — що навіть по революції йшли разом проти Польщі! — Та, на жаль, не довго!— Знов пішла ворожнеча — знов ненависть ожила— а скористав з цього ворог!

І сьогодня Лемківщина в польській неволи! Вся робота Яворського і других молодих робітників запропастилася!

Лемка забуто!

І де-ж ці українські ученики? Де-ж ці діти совітника Яворського, виховані в його бурсах? — Де-ж ті, хочби і москвофільські ученики? Чому-ж забули Лемка? Чому-ж погодилися з фактом поневолення Лемківщини?

Товариші! Памятаючи заслуги і тяжкі труди покійного совітника Яворського, згадавши упавших на поли слави Лемків-учеників та селян, що бились за волю всього українського народу — ми не сміємо мовчати і жити життям трутнів!

Вашим обовязком є — віддати свій довг! Віддати його зможете лише працею і трудом для своєї Лемківщини! То-ж я взиваю вас, Товариші, Тебе, вся лемківська еміграціє — возьмімся спільно до роботи і відживім память та діло совітника Яворського — працюймо для Лемківщини!

Покажім ділом, що ми не забули ні заслуг ні діл наших провідників, ні не виреклися свойого народу!

Початок хай буде — створення Комітету Допомоги Лемківщині!

Линден, Н. Дж., 21. мая 1927.

Петро Ковальчик.

—o—

ГРОМАДИ — ПОЗІР!

В „Свободі" ч. 120, з дня 25. мая ц. р. поміщена копія письма папського делегата з Вашингтону арх. П. Фумасоція Біондія, яке розіслане до підпису тим священикам, котрі станули спільно з народом до боротьби з рутенським епископом Богачевським і його прислужниками.

Хто тільки бере участь в цій боротьбі по стороні українського народа, той чується вдоволеним, що і йому в його життю довелося стати в ряди борців за права свого народа.

Як в кождій боротьбі, так і тут треба людей таких, які стояльби на чолі та своєю відвагою а головно витревалостю були приміром для других, готовно для слабодухів.

В першій мірі треба таких провідників з боку священства.

Правда, поважне число священиків станули рука в руку з зародом до боротьби, але що з того, коли тепер зачуваємо, що і ті священики задумують піддатися і підписати ганебне письмо.

Цей відворот не дасться ніяк оправдати. Бож ті самі отці, вступаючи в боротьбу, певно знали, що цего рода боротьба викличе ненависть зі сторони властий, а' вслід за цим прийдуть всякого рода кари, як суспензи, екскомуніки і т. п. розпорядження. Колиж вони цього боялися, то чому зачинали? А почавши, чому тепер зі встидом завертають? Чи може полишив їх у боротьбі український нарід? Думаю, що ні! Був я наочним свідком в парохії в Перт Амбой, Н. Дж., де в неділю дня 29. мая ц. р. відбувся в цій справі парохіяльний мітинг і де по безсторонним вияснению справи всі присутні, як один муж, заявили вести цю тяжку, але чесну боротьбу далі аж до кінця. Певно, що і по других громадах люде не упадають на дусі і думаю, що не упадуть, хоч би і священики їх опустили. У нас тепер війна. А коли на полю битви старшина чи то зі страху, чи то задля яких інших причин покидає фронт і своє війско, тоді провід перебирають рядові. Так і в нас повинно бути. На все можна знайти спосіб і розвязку.

Дальше читаємо в цім самім числі „Свободи", що це розіслане письмо мають священики підписати на протязі 15. днів (реченець кінчиться в понеділок, дня 6. червня ц. р.) На тім письмі має бути ще печать парохій. Підпис і печать означує, що священик не лише сам, але і ціла громада мають признатися до вини і виречися всякого домагання пошанования його прав, як рівнож зречися українського імени, а позістати разом з священиками рутенцями. Бо до рутенців заадресоване це письмо, так стоїть виразно в письмі.

Громада повинна добре тепер уважати на те, на що і для яких цілей вживається парохіяльної печати.

Йосиф Букато,
Перт Амбой, Н. Дж.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1928.

—o—

Календар У. Н. Союза, який розхоситься у многих тисячах примірників, є найлішим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а зележить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенє до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотіби в своїм оголошенню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії, то значить, що його оголошенє буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

Фотоґрафії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які суть при відділах У. Н. Союза (коли який кружок, співацьке товариство і т. п. не єсть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не буде поміщуватись у календари), хотілиб, аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1928 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або мoні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Ці гроші ужиється на покритте коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опакованні.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Увага! Ню Йорк і околиця.

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР" В НЮ ЙОРКУ
— уряджує —

Великий Пікнік

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5-го ЧЕРВНЯ 1927 РОКУ
В УЛМЕР ПАРКУ (при 25-тій Евні) БРУКЛИН, Н. Й.

ПАРК ОТВОРЕНИЙ О 10-ій ГОДИНІ РАНО. **ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.**

ПЕРВОРЯДНА МУЗИКА. — БУФЕТ ВЛАСНИЙ, ДЕШЕВИЙ.

Проситься Поважане Громадянство до як найчисленнійшої участи. — КОМІТЕТ.

Дороговказ: Брати при 42-ій, 14-ій чи Канал стр. Б. М. Т. „трейн", „Вест Енд". Висісти на 25-ій Евні, Бруклин. Парк по правій стороні. 124,6-7.

TO HOLDERS OF SECOND LIBERTY LOAN BONDS

EXCHANGE OFFERING OF NEW TREASURY BONDS

Notice is given of a new offering of UNITED STATES TREASURY BONDS, dated June 15, 1927, and bearing interest from that date at the rate of 3⅞ per cent. The bonds will mature in twenty years, but may be called for redemption after sixteen years.

Second Liberty Loan bonds will be accepted in exchange at par. Accrued interest on the Second Liberty bonds offered for exchange will be paid as of June 15, 1927.

Second Liberty Loan bonds have been called for payment on November 15, 1927, and will cease to bear interest on that date. Holders of such bonds who desire to take advantage of the exchange offer should convert their bonds or trust company at once. The exchange privilege will be available for a limited period only, and may expire about June 15th.

Further information may be obtained from banks or trust companies, or from any Federal Reserve Bank.

A. W. MELLON,
Secretary of the Treasury.
Washington, May 31, 1927.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СТ. ЛУИС, МЕЗУРЕ.

Продають церкву церковної громади, а громада про це нічо не знає.

Українська церковна громада в сій місцевости має гарну й велику церкву й два парохіяльні доми. Разом се представляє гарний маєток, який під добрим священиком мігби зробити народови прислугу. А народа нашого тут є немало.

Якийсь час тому назад один з наших парохіян, переходячи припадково попри церкву, побачив там групку людий, оглядаючих церкву. З цікавости спитав він, що вони там збираються робити. Кажуть йому, що вони купці та прийшли торгувати церкву. Казали йому, що церква виставлена на продаж.

Наш громадянин до церкви й на церковні мітинги ходив точно, але про щось подібного ніколи не чував. Росцовів він громадянам, що він бачив і чув. По громаді пішла чутка немов пожар, що священник з кількома урядниками продає церкву. Щоби боронити свого добра, громадяни скликали до Народного Дому великий мітинг церковних громадян. Бесідники на сім мітингу закидали свому священикови, що він заповів був річний церковний мітинг на 1. годину пополудни, а відбув його о 10. рано, що на тім мітингу брали лишень участь люди, з якими священик змовився, та що в сей спосіб виключив з церковного уряду всіх немилих людий, а лишив тільки таких, які йому на все сліпо потакують. Бесідники закидували парохови, що він опирається на таких людях, які цураються України й Українців.

По таких промовах присутні церковні громадяни ухвалили резолюції з протестом проти поступовання парока й церковного комітету, а спеціяльно проти продажі церкви. Ці резолюції доручено того самого дня парохови, яким тут є о. Василь Мереньків, колишній директор славного „Америуса".

За комітет протестуючої громади:

Іван Добромільський, Юліян Микуляк, В. Щупляк, В. Добуш, Є. Стецик, Василь Голдак, Майк Кульчицький, М. Дмитришин, Дмитро Прунко, Петро Ярема, Теодор Владика, Михаїл Бартош.

—o—

ЧЕСТЕР, ПА.

Збори місцевого відділу Союза Українок.

Дня 10. марта засновано в нас за старанием громадянки Катерини Бобяк відділ Союза Українок, а дня 1. мая відбулися збори Союза, на які запрошено головну секретарку, п. Олену Лотоцьку з Ню Йорку.

Збори відчинила К. Бобяк як предсідателька та вказала на ціль сходин. Гром. Василь Локуш висказав своє одушевленє з приводу організовання українських жінок.

П-ні Олена Лотоцька вияснила в своїй промові ціли Союза Українок, вказуючи на обовязок свідомої української жінки належати до Союза у власнім інтересі і в інтересі загально-народнім. Українська жінка мусить зорганізуватися, щоби легше боротися разом з половіками о визволенє нашого народа. Пані Лотоцька говорила далі в англійській мові до нашої молодежи, взиваючи її до читання українських книжок, до вивчення своєї історії та до шанования української мови.

При кінці промови пані Лотоцька вручила грамоту предсідательці Марії Локуш, а маленька дівчинка П. Бобяк вручила знова п. Лотоцькій від честерських жінок китицю квітів як вираз подяки за її щирі слова, які публика так горячо витала.

Дальше говорив п. В. Лотоцький, звертаючися до чоловіків з зазивом, щоби не боронили жінкам належати до своїх організацій. Він говорив, що вже навіть Туркиня скинула зі своїх очей кількасотлітну заслону і глядить иншим оком на завдання жінки. А наша жінка не мала і не має на очах ніякої заслони і в силі чейже добачити кривди нашого народа.

Гром. Ева Хомиц взивала жінки, щоб виховували своїх дітей в українськім дусі, бо це є головний обовязок матери. Вона згадала про мож. Ольгу Бесарабову і радила йти жінкам слідами тої мучениці в завзяттю і посвяті.

Гром. Параскевія Чопик апелювала до чоловіків, щоби розуміли вагу жіночої організації і не робили перешкод своїм чоловікам, коли вони захочуть до цеї організації вступати. Гр. Іван Найда з Филаделфії виказував користи жіночої організації і витав повстанне Союза Українок в Честер.

На покритте коштів зібрано $24.45. Збором хотіли перешкодити наши червоні, але п. Лотоцька дала їм належну відправу.

П-ні К. Кобяк подякувала п. Лотоцькій і другим бесідникам за труд і на тім збори замкнено.

По зборах вписалося до відділу 12 нових членів. Відділ Союза Українок в Честер має тепер 51 членів жінок. Маємо надію, що і по других громадах піде організація нашого жіноцтва по тій самій добрій дорозі, що у нас в Честер.

Константина Матис,
Феся Стецій, писарки збор.

—o—

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Гостина головного предсідателя.

На просьбу Тов. Січ, від. 282 У. Н. Союза, прибув до нас гол. предс. Теод. І. Грицей в ціли полагодження деяких непорозумінь в тімже відділі.

В неділю 22. мая с. р. було засіданнє Бр. Св. Петра і Павла, від. 39. У. Н. Союза, в якім рівнож взяв участь гол. предсідатель та пояснивши деякі справи У. Н. Союза запросив урядників і членів до дому Тов. Січ на вечер в цели дальшого обговорення Сиротинця і других справ Союза. Заповіджене засіданнє Тов. Січ, від. 282 У. Н. Союза відбулося о годині 2-гій по пол. в як найкращім порядку. Особливо треба піднести, що наші женщини, котрі є рівнож членами У. Н. Союза, від. 282, явилися численно, брали участь в нарадах і остали до кінця засідання аж до 7 годині вечером. Честь таким жінкам, що дбають про добро Союза та своє власне, що і интересуються народними справами.

Засіданнє отворив предс. від. гр. Гр. Белдзіш. Прочитано протокол. Справи пояснив предсідатель відділу, а члени висказували свої гадки і погляди. По них забрав слово гол. предс. Т. Грицей та виголосив двогодинну промову, в якій обговорював справу господарки по відділах.

По резиґнації віддільового предсідателя гр. Белдзіша, — вибрано більшостю голосів гр. Олексу Шмокалюка на предсідателя. По виборі відсіпано „Ще не вмерла" і „Не пора", а члени вдоволені зі зборів розійшлися.

По зборах зібралися урядники і члени усіх трох відділів У. Н. Союза, т. є: 39, 282 і 317 в гали Тов. Січ. Всім їм представив п. Грицей справи У. Н. Союза, користи з нових родів обезпеченя, справу будови Сиротинця і захизсту для старців, як рівнож на спеціяльний запит пояснив вкоротці справу церковно-народної боротьби в Америці. Зібрані були дуже вдоволені і зложили по черзі голос. предс. Теод. Грицеви подяку. Дякували бувший предс. від. 282, Гр. Белдзіш; предс. від. 317 гр. Осухівський; секр. від. 39 гр. І. Фецич а також предс. уряду парохіяльного.

Союзовець.

ПОЗІР! — ГАРТФОРД, КОНН.!

ХОР ПАРОХІЇ СВ. АРХИСТР. МИХАЇЛА
— устроює —

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 5. ЧЕРВНЯ 1927 Р.

В SCHUTZEN PARK, КОЛО KENEY PARK.

ПОЧАТ. О ГОД. 2. ПОПОЛ.

Брати Barbour Street Car до Keney Park, а відтак йти за дороговказами через Keney Park до Schuetzen Park.

Всіх місцевих Українців і з околиці сердечно запрошує

127-8 **Комітет.**

ПАМЯТАЙТЕ НА РІДНИЙ КРАЇ!

При кождій нагоді збирайте на: Рідну Школу, інвалідів, сиріт та політичних вязнів в старім краю.

Жертви належить слати до краю через:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA

ЕКСТРА! ЕКСТРА!

КОЛУМБІЯ УКРАЇНСЬКІ ВЕСІЛЬНІ РЕКОРДИ, КОТРІ ВІДОГРАВ НАШ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИКАНТ ПАВЛО ГУМЕНЮК І ЙОГО ОРХЕСТРА:

Може Ви ще не маєте повного комплету з Весільних рекордів, тепер маєте нагоду дібрати або відразу купити цілий комплет. Ось вони:

27055 Заручини і Вінкоплетини.
27002 Весілля. 12 частина.
27070 Поправини. По весіллю.
27029 Прощаніє і Пересуваний.

Танці, що грали на Заручинах.

27049 (Від кутика до кутика. (Бім бам.
27050 (Гоп, Марку. (Ой вишеньки, черешеньки.
27054 (Гамай, кицю. (Рах цях цях.

Танці, що грали на Весілля.

27084 При вечері. Ой козаче білоусий.
27071 Чабан і Гуцулка.
27078 На вербами.
27087 Ой хатою і Ой там за лісом.

Співи і танці, що грали на Хрестинах.

27085 (Ой піду я шікер віхер. (Укр.-рус. ту-степ.
27091 (На відпусті до Почаєва. (Вівчар на опішні.
27093 (Забава в стодолі. (Шевчик.

Всіх Рекордів, котрі відограв П. Гуменюк і його орхестра, є 15. Коштують 12.25. Більше ані цента не платіть. Ми Вам їх вишлемо, оплатимо самі пересилку і гарантуємо, що дістанете на місци цілі і в порядку. Комплет Рекордів нашого гумориста Евгена Жуковського коштує 13.50. Оба комплети за 25.75. До того дістанете Слова до всіх весільних рекордів. Гарна збірка, приготовіть, як будете їхати до краю. Пишіть за комплетами зараз, бо може не стати. Адресуйте так: 123—

SICHOWY BAZAR, 34 East 7th St., New York

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Січи на революційний фонд.

Нюйоркські Січи: ім. Богдана Хмельницького і Січ Чорноморська зложили по $25 на революційний фонд в краю.

Разом вислано до Обєднання в $50. З тій суми: належить от $7, які зібрано посередньо, а зібрані на 25-літній ювилею січовики. — Дмитро Левицького.

М. Близнюк, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Замісць святочних желань на Рідну Школу, а з хрестин на інвалідів.

Замісць висилки святочних желань зложили на Рідну Школу слідуючі по $2: о. Е. Сидорчяк і А. Яворський; по $1: К. Рибак, Я. Гайдук, А. Пахолок, З. Кирик, П. Паньчишин, О. Шмоклаюк, В. Намісняк, А. Ковальчик, Андрусишин 50 ц.

Разом зібрано $11.50.

На хрестинах в пп. Осухівських зложили на наших інвалідів: Віктор Осухівський $2; по $1: К. Рибак, Юстина Рибак, Евдокія Матвіїв, Т. Андрусишин, А. Яворський, Анастазія Шмокалюк, І. Лущак; по 50 ц.: Н. Мельник, О. Шклярепко, Т. Бедзіш, Т. Велич.

Разом зібрано $11.

До Обєднання в Филаделфії вислано $22.50.

Антін Яворський.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

З приймоу на Рідну Школу.

При українській греко-католицькій церкві св. Арх. Михаїла, Сестрицтво Пр. Д. Марії влаштувало в провідну неділю по церковній ґалі обід, котрим занялись п-ні К. Климковська і А. Дубель. При тій нагоді гр. Петро Гричанник піддав думку, щоби шановні гості зложили якийсь дар на Рідний Край.

Збіркою занялись о. Волинець і І. Плуговський. Зложили слідуючі особи: по $1: о. Волинець, І. Плуговський, П. Гричанник, Мих. Довгий, Угрин, Н. Музика, Гр. Стасишин, А. Лисак, Ю. Бурдель, Матвійчук, Т. Матвійчук, Василик, П. Климковський, Вітенко, П. Тодорчук, В. Литвинюк, І. Славнік, Р. Голубович, Г. Козоль, Ф. Попелишин, Дахневичка, Д. Завацький, Завацька, С. Дикун, Н. Гафичук, В. Любинецький, І. Чайковський, А. Ліпцан, В. Огоновський, П. Федишин, Ю. Барецький, О. Маркіза, М. Марковиха, Н. Рошко; по 50 ц.: Броков, М. Борецька, М. Данилевич, А. Мурин, О. Дубель, Білоус, С. Чайковська, І. Ортмянчук 25 ц. Дрібними жертвами зложили $1.34.

Славні Товариства оформували зі своїх кас: Українська Січ $15.00; Товариство Любов, від. 370 У. Н. Союза $10.00. Разом зібрано $64.09, які вислано чеком до Обєднання у Филаделфії, Па.

Мих. Довгий.

Наші діти.

Малий Ізась (до матери): Мамо, як я колись оженюся би, то взяв би собі дуже богату жінку.

— Та чому, сину?

— Щоби мені не було жаль, колиб вона померла, або коли б розвелася зі мною.

ЄРМАК ХАРКОВСЬКИЙ В JERSEY CITY.

В СУБОТУ, 4. ЧЕРВНЯ, о 8. годині вечером в Українськім Домі від ч. 138 Мерсер ул. відбудеться **БОРОТЬБА** в котрій виступить русский борець Сергей Харковський і буде боротися до побіди з знаним польським сильчом Ростовом. Вдвоє. Влаго є знаним між Поляками як побідитель Владка Збишко. Хроміняк будуть боротися ще другі пари, як А. Захаров проти А. Аберта, котрий недавно боровся з Гарфаєвенком та два члени демократичного клюбу Хрипкий і Кринцький проти Семена Малинського. Після боротьби будуть відбувати танці. Початок о год. 7-ій вечером. Боротьбу і танці устроює Русско-Амер. Демократичний Клюб. (Осна.)

128

ВЕСНА ВЖЕ ПОЧАЛАСЬ,

а в Першій Українській Кольонії в Мілвіл, Н. Дж., котру зорганізував тому 16 літ В. Матолич, як в улію.

Всі кинулись до праці, одні обрабляють землицю, другі будуються, щоби як наймолимійше використати сю гарну весняну пору.

Серце радується, як на таке динамосць, бо це нам пригадує життя нашої родині осесл в краю. А се дається в Америці і то на передмістю фабричного міста. А і земельні спекулянти не сплять, бо зараз за українською кольонією, парцелюють землі на лоти та продають їх і то дорого. Та і місто впровадило вже електрику та зараз мусує впровадити всі найновійші уліпшення, а в околиці мостять дороги і пр., прикрашуючи сим вигляд української кольонії.

Коли наш бідний робітник купує в місті дім, платить за него дорого, з котрого жадного не має доходу, але противно, мусить зі своєї праці до цього докладати, то о скільки ліпше Він зробить, коли купить собі за сі гроші в УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ в МІЛВІЛ, Н. ДЖ., гарний дім, зараз такі при місті, з електричним освітленням та всіми вигодами, з кусником землі, де крім красного помешкання, годуючи курн, буде мати і гарні доходи.

А у нас є дуже гарні і загосподарані фарми, котрі надаються так під годівлю курий, як і на звичайне господарство.

І тому не використати сеї гарної весняної пори та хотяй би з цікавости, не для купна, поїхати та запізнатись з життєм наших кольоністів, бо чогось подібного не мали Ви нагоди ще бачити?

Хтоби однак хотів, щоби ми йому сі землі показали та зі всім запізнали, той мусить з нами перед приїздом порозумітись, коли це можна зробити, бо тепер зі всіх закутків Америки їздиваються люде в цїли оглянення тая земель, отже в невідповідний час могли би Вас не зайняти.

А много ще интересніших річей довідаєтесь, коли заїжаєте під нас на мапи УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬНІЇ В МІЛВІЛ, Н. ДЖ., та їх ширшого опису.

Пишуть на адресу: 88—

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
N. E. Cor. 7th & Green Streets,
PHILADELPHIA, PA.

ЧОРНІ ЗНАКИ ПІД ОЧИМА ЗНАК ОСТОРОГИ.

Пильуйте чорних знаків під очима, бо вони говорять виразно про ваше здоровля. Здорова особа ніколи не має чорних знаків, а зір є все чистий. Коли терпите на нирки або мочевий міхур або від солітера, ваші очи сейчас виявлять вам се. Звичайно в тих випадках зір є притемнений, чорні значки показуються вам перед очима, котрі також в непорядку, що нищить здоровля, енергію та все життя хорого. Коли маєся солітера, це можна легко пізнати по хоровитім, знищенім і хоровито-блідім вигляді особи. Тисячі мущин, женщин і дітий терпачих хлїчність безуспішно на ріжні другі хороби, коли їх дійсний клопіт є цей потвір солітер. Пеннини познакомили цего є відходячі часто того паразита. Другі симптоми є брак апетиту з вимкоєм лакомством, обложений язик, біль, болі в кривках, членах і в ногах, заворот голови, біль голови, мдости як порожний жолудок, нидіння, підкоми попід очи. Жолудок отяжілий, надутий, часами дається відчувати дивне буркотіння від жолудка до внутренностий. Знова чується якби щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, тратить на вазі, має немилий відгук сльозливости, вспадливости, попадає в апатію, знеохоту до праці, завсїди лінивий. Є відомо що епідемічні напади спричинює цей потвір, котрий часто доростає понад 50 стіп. Коли досягне до гортанки може здусити свою жертву. Позбудьтесь цего потвора сейчас, заки підкопає ваше здоровля безповоротно. Вишліть $10.48 за дозу Laxtan, коли хочете позбутися цего страшного паразита. Laxtan є нешкідливий навіть коли у вас нема хробака. Продається аптиці у Royal Laboratory, 143 Netting Bulldg. Windsor, Ont. На забезпечення посилки додайте 25 центів окремо. За після-платою не висилаємо. (С.7)

Телефон: Gramercy 5881.

Др. К. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ.
ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИРЯДИ.
Урядові години: від 12. до 1-ої, від 6. до 8-ої і після умови.
311 E. 18th ST., NEW YORK CITY.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійші електричні апарати.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
B. E. SHMULENSON,
571 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і скорена. Доставляється автомобілі на весїля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
68 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА,

відбувшогося в днях від 16.—18. лютого 1927 р.

(Докінчення).

Дискусія в справі Дому У. Н. Союза.

Контрольор О. Рекрут заявляє, що сей факт був вже нераз порушуваний і є вже загально знаний, що помішення гол. канцелярії не є відповідне для теперішних поширених потреб організації. Сама контрольна комісія вже не раз звертала увагу як Екзекутиві так і цілому зборови гол. уряду, що навіть і вже відповідні ухвали, поручаючі сей дім У. Н. Союза продати і купити новий, або старий відповідно перебудувати, при чім було вже предвиджено і одобрено можливість перенесення гол. управи до іншої місцевости, а однак в тій справі нічого не робиться, кромі нарікань на брак помішення і через то відповідних обставин для дальшого розвою організації і заявляє, що пора вже нарікання залишити, а взятися до діла.

Гол. предсідатель Т. Грицей інформує, що Екзекутива не занедбала в сій справі зробити все що було в її силі. В міру внесених попередньо в тій справі ухвал гол. уряду як і ухвал власних, не могла більше зробити, як: провірити при помочі будівляних знатоків теперішний стан мурів дому У. Н. Союза і безпечеьство в нім дальше працювати; провірити можливість продажі сего дому, а закупна іншого в іншім місци в найблизшій околици або в Ню Йорку; провірити можливість купна сусїдного дому на се, щоби оба доми перебудувати на оден, або на їх місце вибудувати зовсім новий. Висліди тих провірювань Екзекутива подавала вже до відома на засіданнях і членам через протоколи. Ситуація є така, що теперішне помішення не лиш за мале, але й небезпечне. Мури і стелі зарисовуються і вже довго не видержуть тягару, на них вложеного. Реперація булаби коштовна і не далаби більше місця. Виглядів на продаж сього дому в теперішний час нема. Зовсім. Купно дому в іншім місци і його відповідна перерібка для наших потреб, а передовсім на друкарню, і кошта перенесення доходять до застрашаючих сум. Так само вибудуванне відповідного будинку в іншім показнійшім місци, чи то в Джерзи Сіти чи в Ню Йорку, мусить коштувати велику суму гроша. Купити сусїдний дім на се, щоби його з нашим в оден перебудувати, або на місци обох поставити оден новий, показується найпрактичійшим і найтаньшим виходом з ситуації. Після опінії будівляних знатоків така перебудова потягнулаби за собою конечність розібрання майже всіх стін, кромі одної або двох зовнішних. Вибудуванне зовсім нового будинку коштувалоби о одну третю часть більше, але се бувби зовсім новий огнетревалий будинок, відповідаючий потребам гол. канцелярії з всіми її департаментами і друкарні Свободи. В сумах то все представляється менче більше так: Купити відповідний дім або виставити новий в Ню Йорку, або в ліпшім місци в Ню Джерзи, потрібно около 250 тисяч долярів. Побудувати новий дім на двох лотах тут, де ми тепер є, можна би коштом 100 до 150 тисяч долярів.

Гол. радний С. Матчак висказує погляд, що хочби се й було правдою, що околиця, в якій тепер є дім У. Н. Союза, з огляду на отворенне нового тунелю в іншім місци станеться тихою і відповіднійшою для офісів та піднесеться на вартости, так воздух тут прямо неможливий.

Менаджер С. Ядловський говорить, що до воздуху можна привикнути та що воздух тут не є гірший, як в Ню Йорку, в цілій околици. В сути річи теперішне наше місце не таке зле. Маємо два фронти парку, що є ліпше, чим в ряді тісної улиці. Досить воздуха і світла. Спокійно і в добрій комунікації з Ню Йорком і околицею. І в дійсности зовсім нема потреби місце зміняти, а тільки потрібно відповідного будинку.

Др. Клим пропонує, щоби сей дім продати, а купити в іншім місци.

Гол. радний М. Петрівський пропонує, щоби закупити десь Сиротинець і при нім примістити гол. канцелярію У. Н. Союза, а Свободу перенести до Ню Йорку.

Відтак передискутовано всякі інші можливости розвязки питання Дому У. Н. Союза і сконстатовано, що друкарня мусить остатися під боком гол. канцелярії, що взагалі офісу нікуда далеко від теперішного місця переносити не потрібно, та що розвязка лежить в самім домі, а не в місци і тому треба рішати про його кошти, а не про його положенне.

Гол. фін. секретар звертає увагу, що гріш, інвестований на дім, хоч се буде власність організації, однак мусить давати дохід бодай в сумі, рівнаючійся процентови від вложеного капіталу. Чим більший буде вложений на ту ціль капітал, тим більший буде процент. Ані Свобода, ані гол. канцелярія не в силі будуть оплатити ренту, рівнаючогося процентови від вложеного капіталу, хочби лишень сотки тисяч долярів і тому, рішаючи про будову, треба мати ПЕ і се на увазі, щоби той дім міг приносити відповідний дохід, або нашими словами, щоби той дім, кромі приміщення для гол. канцелярії і Свободи, міг приносити дохід з винайму офісів, галі, або мешкань.

Гол. радний С. Матчак пропонує, щоби точно означити висоту суми, яку можна би інвестувати в відповідну будівлю, після чого Екзекутива моглаби знати, що може, а чого не може, чи робити що на тім місци, чи переноситися в інше.

На внесенне д. О. Рекрута, поперте д. В. Грішком, формально ухвалено будову дому коштом $100,000 в Джерзи Сіті, або в іншім місци коштом $200,000, при чім уповажняється Екзекутиву поробити заходи, плянн і купно сусїдного дому, з тим, що на случай переносин до іншої місцевости справа мусить іти це раз під голосоване і мати згоду більшости всіх членів головного уряду.

Гол. містопредсідатель звертає увагу, що річне засіданнє добігає вже до кінця, однак тому, що ще всі справи не вічерпані і прийдеться ще кілька годин посидіти, з огляду на пізну пору, пропонує зробити перерву на вечерю, а опісля продовжувати засіданнє аж до кінця, щоби слідуючий день, суботу, мож лишити в цілости позаміщеним урядникам на відпочинок і поворотну дорогу домів, що й формально ухвалено.

Сесія вечірна.

Головний предсідатель Т. Грицей підносить, що всегда було звичаєм при кінци річного засідання призначати ріжні суми як жертву на потреби рідного краю і пропонує, щоби і се засїданнє взяло тую справу під розвагу і закінчилося таким добросердним ділом, на сповненнє якого виявлялоби в ріжних потребах поневолені наші браття в рідним краю. Відтак переказавши гірке положенне українських старокраєвих інституцій, їх поклики-відозви і просьби та надії на нас і переказавши подрібно, що в тих справах робить Обєднанне Українських Організацій, якого він є касієром, просить тую справу взяти під розважну дискусію і винести відповідну ухвалу.

По довшій дискусиї, в якій брали участь всі присутні гол. урядники, на формально поставлене внесенне ухвалено висиґнувати суму $600 на слідуючі старокраєві потреби: на Рідну Школу $200, на інвалідів $100; на політичних вязнів $100, на Тов. Просвіта $50, на памятник Івана Франка $50, на український Музей у Львові $50 і на демікульну бурсу в Станиці $50.

Гол. містопредсідатель М. Угорчак в довшій і річній промові перейшов історію У. Н. Союза від самих початків, визнаючи на безкористну працю її каменярів-основателів, великі заслуги в осягненню теперішних успіхів, і зближаючийся 25-літній ювилей неструдимої повної пожертвенности організаційної праці одного з присутних гол. урядників, чим викликав для нього горячу і щиру овацію, і мав намір тую щасливу хвилю зазначити в історії організації відповідним актом гол. уряду так, як се в таких случаях в культурних людий водиться, однак ювилят в скромности своїй виміг на присутніх, щоби не робити розголосу з того приводу, бо після його погляду, так як він працював як міг найкрасше, так за се його організація як могла оплачувала і він жадних більше претенсий не має. Випросив собі навіть згоду, щоби його імени до протоколу не подавати.

Відтак гол. предсідатель Т. Грицей подякував всім зібраним гол. урядникам за понесені труди і витревалість в переведенню сего річного засідання, просив о дальшу співпрацю, а в кінци на формально поставлене і ухвалене внесенне засіданнє замкнув, а присутні, розпращавшися, розійшлися.

Т. Грицей гол. предсідатель.
І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

M. PETROWSKY
REAL — ESTATE — AGENCY
& GENERAL INSURANCE
1318 S. 7th ST., ST. LOUIS, MO.
Хочете купити, продати Дім, або який небудь бізнес, удайтесь до мене. Виробляю контракта купна і продажи. Асекурую від вітру і огню доми, меблі і бізнеса. Асекурація автомобіля. Полагоджую всякі справи нотаріальні. Порада даром. 64—

ШИФКАРТИ

ДО КАНАДИ
ОДИНОКА УКР. КОРАБЕЛЬНА АҐЕНЦІЯ У СХІДНІЙ КАНАДІ.
ҐРИҐОРІ МЕХ, властитель.
Спроваджуємо Родини зі старого Краю і виробляємо для них всякі потрібні позволення. Заопікуємося їхнім старанно-тілцяє подорожі, так само тут на місци. Коли жадаєте, щоби Ваші Рідні чи знакомі приїхали до Канади та не мали жадної перешкоди, так удайтесь до нас, а ми спровадимо їх як слід. Ми стараємося сами о полагодженю праці для приїзжих, так що вам за наши труди не треба журитися. Наша Аґенція існує двайцять років, за вашу родину гарантуємо, противно, гроші вернемо назад. За всякими порадами пишіть або приходіть до: 72-4

ANGLO-UKRAINIAN STEAMSHIP TICKET AGENCY,
243 CRAIG STREET WEST, MONTREAL, QUE., CANADA.

Columbia
НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСИЙСЬКІ РЕКОРДИ
КОЛЮМБІЯ

Евген Жуковський, барітон.
27095F (Журавель (Школярі
27083F (Зрадниця (Що є грубе, то добре
27084F (Ой козаче білоусий (На весїлю при вечері
27080F (Сватанька коломийка (Ой поїхав мій миленький
27081F (Стоїть гора високая (Пусти мене, мамо

Українська Орхестра П. Гуменюка.
27093F Забава в столові, часть 1. і-2.
27087F (Ой там за лісом (На весїлю під хатою

Павло Гуменюк з приїздковим співом.
27088F (Гусяр гуси згашне (Холодна мене мати

Павло Гуменюк вносить Україну у ваш дім.
27079 (Придани (Пересувини
70004F Хрестини в 2. частях
27078F (Грай, або гроші віддай (Танець під вербами
27076F (Ой піду я лугом, лугом (Ой мати мати, москаль в хаті

Жуковський і Кресінський, дует.
27077F (Пішла мати на границю (Сіяся, родися, на щастя.
12048F (Веселая вдова, вальс (Кармен Сильвій, вальс

Відограв сольо скрипкове Павло Гуменюк.

Барітон: Евген Жуковський.
27085F (Українсько-Русс. Ту-Степ. (Ой, піду я Шіхер Віхер. (Жидівочка.
27084F (На весїлю, при вечері (Ой, Козаче Білоусий.
27086 (Ой, не шумі, луже. Чорні очи як терен.
27091 (Вівчар на опішлі. (До Почаєва на відпуст.

Евген Жуковський, барітон з акомп. орхестри.
27082F (Волоката. (Лист з Краю.
27083F (Зрадниця. (Що грубе, то добре.
27089 (Полька Парубоцька (Вальц Бандура
27090 (Молотиця (Змарнів я
Д. Медов, тенор з акомп. орхестри.
20096F (Казбек. (Прощай мой син.

УКРАЇНСЬКІ

Ой, де ти була? — Іван Петляк і Гриць Когут	27067F
Ой, іду, іду. — Д. Медовий, Тенор	27066F
Ой, не світи місяченьку. — Д. Медовий, Тенор	27066F
Ой, там на Йордані. — Евген Жуковський, Барітон	27069F
Ой, Дніпре, мій Дніпре. — Володимир Діпов, Бас	27073F
Ой, місци гори. — Евген Жуковський, Барітон	27074F
Поправдиш. — Часть І. і II. — Орхестра П. Гуменюка	27070F
Спіджак чорний. — Іван Петляк і Гриць Когут	27067F
Старість не радість. — Евген Жуковський, Барітон	27072F
Щедрий Вечір нині. — Евген Жуковський, Барітон	27069F
Там на горі крута вежа. — Евген Жуковський, Барітон	27074F
Танцюйте, молодички. — Українська Орхестра Колюмбії	27064F
Українське весїлля. — Часть І. і II. — Орхестра П. Гуменюка	70002F
Во Вефлеємі. — Евген Жуковський, Барітон	27068F
Вся родина на весїлю. — Українська Орхестра Колюмбії	27064F
Забрали-забрали. — Евген Жуковський, Барітон	27065F

РОСІЙСЬКІ

Бордер. — С. Ф. Сарматов, Комик	20086F
Эх ты доля, моя доля. — Д. Медов, Тенор	20089F
Гармошка. — Д. Медов, Тенор	20084F
Под вечер осенью ненастной. — Д. Медов, Тенор	20090F
Пошли девки в Дон купаться. — Д. Медов, Тенор	20089F

Жадайте повного катальоґа українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (С. О. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 — 2nd AVENUE, CORNER 5th STREET, NEW YORK CITY
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВІДОЗВА.

ВІД КІЛЬКОХ ДНІВ появляється в нашій часописи **„ОПОВІСТКА"**, в котрій проситься наше українське громадянство туди на іміґрації о висилане до адміністрації Свободи свої адреси і професії для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Щоб улекшити сю справу нашим ріжним професіоністам та підприємцям, понизше подається для сеї цїли взірцем і проситься кождого і всіх разом точно його виповнити, вирізати і прислати до адміністрації Свободи.

При сім хочемо зазначити, що для хотяйся оснічти зі цїли: Перша, подати в календарі на 1928 рік головній професії, культурні підприємства фінансові інституції, кооперативи і інші громадські установи, уважаючи його характер. Друге: перевести реєцію всіх українських бизнесменів в Америці, щоби мати понятя, як ми стоїмо тут під взглядом індустрії і торговлі.

Безперечно, не всі Українці бизнесмени читають наш орган і тому отсей дорогою звертаємося до сих, що її читають і будемо просити, щоб кождий з них здобувував в свойому місті виповнити сей купон або подати на письмі кождого Українця, що провадить бизнес подати його до нашої адміністрації.

КУПОН.

(Напишіть під яким іменем провадите свій бизнес чи професію)

(Що за бизнес чи професію маєте).

(Тіжненний оборот).

(Адреса)

Виповніть повисший купон і зашліть до: **SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.**

ЖАРТИ.

— В Італії підчас розкопок найдено тілісенських 6,000 вазів.

— Видно, що тоді служба не била так посудини, як тепер.

Короткозора пані (до робітника, який виставився із отвору каналу лише горішньою частю тіла й курить): „Ну, такий маленький хлопчик іще не повинен курити!"

Дві жінки сваряться: Одна сумнівається щодо краси другої. На те тамта:

— Ну, ти певно не вважаєш себе нагородженою красою?

— Ні! — каже перша — але дивлючися на тебе, мушу собі сказати: „Ну, тоя мати мусіла дуже любити тебе, коли виховала тебе!

Молоде подружа.

Він: Добрий вечір, серденько, чи вечеря готова? Я нині в офісі тяжко напрацювався, то голодний тепер наче вовк.

Вона: Ах, мій дорогенький, мені дуже прикро. Мусимо піти на вечерю до гостинниці, бо я загубила ключ від отвирання конзерв.

Добрий спосіб.

В одним театрі молода, недосвідчена акторка мала грати годовну ролю в премієрі. Директор не похочував, але акторка була своячкою найбільшого мецената (прихильника) театру. Автор також нерадий був з того; переконував, що недосвідчена акторка не зуміє віддати великого жалю й болю, яка то сцена приходила при кінці другої дії. На здивовання всіх акторка віддала цю сцену дуже природно. Всі задивувалися. Розиснив це директор, який признався, що дав акторці черевики на два числа за тісні; тому вона так природно віддала біль на сцені.

Мисливець: „...тоді я вистрілив рівночасно з обох дул рушниці... Десять кроків передімною лежав неживий дикий кабан.

Один з слухачів: А як довго той кабан лежав уже неживий?

— Одного лікаря, що пристрасно любив грати у карти, відірвали від улюбленої гри й покликали до хорого. Лікар узяв хорого за пульс і став числити півголосом: „...Сім, вісім, девять, хлопець, дама, король, ас!"

Директор: Ви хочете бути актором? То мусите передосім дати пробу вашого акторського таланту!

Кандидат на актора: Я просив би дати мені зачет на платню!

„Таки її правда".

Чоловік і жінка ідуть саньми через ліс. Усе довкола вкрив грубий сніг. Чоловік побачив на дереві крука.

— Бачиш, Евфеміє, ось на дереві сидить крук.

— Ти дурний, та деж то крук, то галузка така чорна.

Нараз „чорна галузка" піднялась і полетіла. Чоловік глянув тріюмфуючо на жінку. Жінка, щоби таки показати, що вона мала рацію, каже:

— Але не була подібна на крука!

— Гей, приятелю! Я чув, що ти заручився на Різдво?

— Я?! Навіть мені не снилося.

— Ну, коли так то бажаю тобі щасливого нового року!

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН
лічу успішно найновійшими методами. Помагаю скоро в ріжних кровних недугах, нервових і шкірних, хронічних нарості, загальне ослаблення, міхура, нирок, мочеві недомагання, ревматизм, жолудок, внутрішні хороби та трудні. Без ріжниці, як довго хорувте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Оглядини пацієнта переводжу особисто. Порада і оглядини даром.
Спеціяліста, Основ. 28 літ.
DR. ZINS
110 East 16th Street, New York, N. Y.
між 4th Ave. & Irvington Pl.
Лечию: 9 А. М. до 8 Р. М. — Неділі 9 А. М. до 4 Р. М.

НАГНЕТИ
Біль кінчиться сейчас
Як треба натерти, тоя хвиля по положенню Dr. Scholl's Zino-pads і біль вмиє. Вони вилагоджують мозолі і пекучі місця. Коли ви не можете купити їх у аптиці, то пишіть до Dr. Scholl's Zino-pads, 314 Brook Ave., New York. Вони можуть вилагодити в мигнити до-вивалення вишківаних рукавиць, взуть небезпечних.
Dr. Scholl's Zino-pads суть безпечні, досмо зрені в ціцки вирахунковимиодиноко вживаючи. Вони уладають гранти, мозолі, натертости, сухуї або тиснення чевиків.
У всіх аптиках і сидах обуві. Бодуть дуже мало.
Dr Scholl's Zino-pads
Пишіть один — біль вилечить.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ бучерня і ґросерия в Мahanoy Plane, Pa., одна бучерня в місті, інтерес дуже добрий, до 500 конституцій України і Польщі. Мусить бути продана по причині недуги. Голоситися до: 123-28
ANDREW SUCKERNA,
Mahanoy Plane, Pa.

НЕБУВАЛА ОФЕРТА.
Новий дім, будований 1925 р., 5 кімнат великих, одна „Сон Парлєр", найновійші уліпшення. Огрівание. Городець з жиновлотом, при головній дорозі „Лінколн Гайвей" в Ґелін, Н. Дж., на продаж сейчас. Властитель їде до краю. Готівки потрібно 300 дол. Усяка дуже легка. Голоситися до: 128
ZAHAY GLABE SERVICE & REALTY CORPORATION,
30 E. 7th Street, New York City
Tel.: Orchard 8968.

ЗОЛОТІ 14Кт. ТРИЗУБИ, ніжні і гарно вікінчені. Штука $2.00, до Канади $2.25. Для товариств і перепродавців ціни знижені.
Пишіть на адресу: 125-8
VOLODIMIR JURKOWSKY, Jeweler,
324 East 34th Street, New York, N. Y.

АҐЕНТИ — НОВИЙ ПЛЯН дуже легко хасть Вам заробити $50 до $100 тижнево, продаючи сорочки впрост людям. Капіталу зі практики не вимагається. Представляємо саму фабрику. Пишіть тепер по Дирові Зразок MADISON SHIRTS, 564 Broadway, New York.

КОСИ
Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одну посилкою можемо посилати дюжинами. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.
Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 128—
UKRANIAN BAZAR
165 East 4th Street, New York, N. Y.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається перегляданнєм абстракти; виготовляє контракти купна і продажі; веде провадженє спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

АЛЕКСАНДЕР ХИЛЯК
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
полагоджує всякі справи правні чесно і совісно.
233 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Woolworth Bldg., Room 2234-2236.
Tel.: Whitehall 4798 and 4799.
Вечерами від год. 7 до 9 під ч.
340 EAST 17th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Lexington 2193.

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Опіси і Шкіци та гарно інформуємо Патентову Книжку. Об'яснюємо, на жадание, даром. Нашіпіть також над ваши винаходи, дом працюєте тепер і пришлїть нам ваші і опис до перегляднення, щоб заберегти ваші права сейчас.
Найвисші правительства, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2868